

LAF KALABALIĞI YAPMADAN, HİKAYEYİ FAZLA DRAMATİZE ETMEDEN...

“Mutluluğun değil mutsuzluğun, sevginin değil sevgisizliğin insanları birbirine bağladığı, güçlü ve akılda kalıcı bir roman.”

Edebiyatın tarihteki rolü nedir, sorusuna verilecek ilk yanıt; insanın sıkıştığı yerden haykırmasıdır, olurdu muhtemelen. Üstelik bu sıkışmaya, derinden bir haykırıyla yanıt veren sadece edebiyat değildir; sanatın diğer disiplinleri de tarih içinde bu şekilde yol alır. Mutlu bir dünyada sanat üretken olur muydu bilinmez, ama sanatın, hayatın iç çekişleriyle filizlendiği de bir gerçektir. Her toplumun kendisine göre iş çekişleri vardır. Özündeki acı ve mutsuzluk evrensel olsa da, sonucun sebepleri, her toplumda değişkenlik gösterir. Örneğin, Mısırlı yazar Neval El Seddavi'nin 1975 tarihli kitabı *Sıfır Noktasındaki Kadın* (Metis Yayınları, 2017), yaklaşık 100 sayfalık kısa bir roman olmasına rağmen, insanın içine işleyen ve her yana yayılan bir çaresizlik duygusu yaratır. Romanın başkişisi Firdevs'in insanın nefesini kesen acı hikayesi, romanı bugüne taşıyan en önemli etkidir. Ondan bir yıl sonra Amerika'da yayımlanan *Mutluluk Fotoğrafı* ise, her ne kadar Firdevs kadar acı bir yaşamları olmasa da, bir romanı

inşa etmeye yeten hikayeleriyle Grimes kardeşlerin o toplumun normlarına göre içe oturan hayatlarını konu alır. Coğrafya ne kadar değişirse değişsin, edebiyatı canlı tutan insanların yaşadıkları acılardır.

Richard Yates'in en önemli romanlarından biri olarak görülen ve Kurt Vonnegut'un, "Flaubert'den bu yana çok az erkek yazar, hayatı cehenneme dönmüş kadınları bu kadar iyi anlatmıştır," diyerek övdüğü *Mutluluk Fotoğrafı*; Sarah ve Emily'nin çocukluklarından

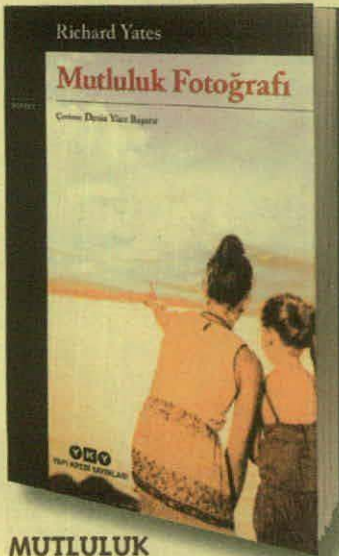
yaşlılıklarına kadarki yaşamlarını, üç bölümde ele alıyor. Her bölümü, kardeşlerin içinde buldukları yaşla da ilgili olan romanda Yates, hiçbir şekilde laf kalabalığı yapmadan, hikayeyi fazla dramatize etmeden Grimes'lerin hayatlarını bir duvar gibi örüyor.

Coğrafya ne kadar değişirse değişsin, edebiyatı canlı tutan insanların yaşadıkları acılardır.

İlk bölüm, Emily ve Sarah'ın kendilerini tanıma bölümüdür. Anne ve babaları, onlar henüz çocukken ayrılmıştır ve bu yüzden Sarah ile Emily, anneleriyle beraber sürekli ev değiştirmektedirler. Hiçbir şekilde kendilerini bir yere ait hissetmedikleri için, içlerindeki göçmen ruhu hayatları boyunca taşırlar. Çocukluktan evliliklerine kadarki süreyi ele alan bu ilk bölümde Sarah, ömrünün geri kalanını beraber geçireceği Tony ile evlenir. Bu evlilik onu ömrü boyunca eve hapseder ve hayatı boyunca yapmak istediği yazma eylemini evliliği yüzünden sonsuza kadar terk eder. Emily ise bu ilk bölümde birkaç başarısız ilişki girişiminden sonra, kendisinden emin olmadığı halde Andrew'la evlenir. Fakat bunun doğru bir tercih olmadığı bir yolculukta ortaya çıkar. Karşılıklı olarak birbirlerine nefretlerini ilettikten sonra her şey biter.

İkinci bölüm, Grimes kardeşlerin insanları tanıma bölümüdür. Sarah'nın Tony'yi, Emily'nin ise hesap edilemez bir sayıya ulaşan erkek arkadaşlarını ve her ikisinin de annelerini gerçek anlamda tanıdıkları sayfalarıdır. Üçüncü bölüm ise Emily'nin hayatı, Sarah'nın da ölümü tanıdığı bölümdür. İnsanlar, hiç de düşündükleri gibi değilmiş... Hayat, hiç de düşündükleri gibi çıkmamış...

Mutluluk Fotoğrafı; mutluluğun değil mutsuzluğun, sevginin değil sevgisizliğin insanları birbirine bağladığı, güçlü ve akılda kalıcı bir roman. Richard Yates'in gözlem ve anlatım gücünü en fazla gördüğümüz bu kitap, birey olma yolundaki insanın toplumdan kopuşunun da bir anlatısı. ■

**MUTLULUK
FOTOĞRAFI**
Richard Yates

YKY

Çeviren: Deniz Yüce Başarır